

Ewelina Szumska

Jesienna zaduma nad pamięcią historyczną o bohaterach i spacer edukacyjny

„Edukacja obywatelska: kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich oraz odpowiedzialności za region i ojczyznę” – to jeden z kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026. To również, oprócz zdrowia psychicznego, promowania zdrowego stylu życia, rozwijania kompetencji cyfrowych wśród uczniów, ważne i istotne zadanie, które w bieżącym roku szkolnym podejmują nauczyciele. Uczeń, by móc harmonijnie się rozwijać, musi także mieć świadomość, skąd pochodzi, jakie tajemnice i historie kryje jego mała ojczyzna. Kwestia małych ojczyzn jest nieco pominięta w podręcznikach do historii. Z opowieści tam zawartych możemy się dowiedzieć wielu pożytecznych rzeczy na temat ogólnie pojętej historii: chronologii, rozwoju poszczególnych cywilizacji, walk różnych państw o swoją wolność. Uczymy się także wiele na temat naszego państwa. Przeszłość swojego regionu i sylwetki lokalnych bohaterów musimy jednak odkrywać sami. Na szczęście z pomocą szkołom przychodzą nauczyciele pasjonaci. Dzięki ich zaangażowaniu oraz żmudnej pracy na rzecz małej ojczyzny możemy poznać historię miejsca, skąd pochodzimy. Jest to ważny element naszej tożsamości.

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Piątkowej w ramach współpracy z panią dr Małgorzatą Kutrzebą, nauczycielką historii w Liceum Ogólnokształcącym im. św. Jadwigi Królowej w Błazowej oraz doradcą metodycznym w PCEN, zorganizowała niezwykle ciekawą lekcję pt. *Jesienna zaduma nad pamięcią historyczną o bohaterach i spacer edukacyjny*. Lekcja składała się z dwóch części. Najpierw pani dr M. Kutrzeba odwiedziła szkołę w Piątkowej i spotkała się z klasami VI – VIII. Wygłosiła dla nich prelekcję połączoną z dyskusją o tym, czym jest tożsamość. Rozmowy z uczniami nakierowane były na najważniejsze wydarzenia dotyczące I wojny światowej i okoliczności odzyskania przez nasz kraj niepodległości. Uczniowie mogli sobie uzmysłwić, jak doszło do tego, że Polacy, którzy podczas zaborów walczyli o wolność swojej ojczyzny, niejednokrotnie podczas różnych bitew stawali naprzeciw siebie we wrogich sobie armiach. O tej sytuacji pisał m.in. Edward Słoński w wierszu *Ta, co nie zginęła*;

*Rozdzielił nas, mój bracie,
zły los i trzyma straż -
w dwóch wrogich sobie szanłcach
patrzymy śmierci w twarz.*

*W okopach pełnych jęku
wstuchani w armat huk,
stoimy na wprost siebie -
ja - wróg twój, ty - mój wróg!*

*Las płacze, ziemia płacze,
świat cały w ogniu drży...
W dwóch wrogich sobie szanłcach
stoimy ja i ty.*



Fot.1. Lekcja otwarta w Szkole Podstawowej w Piątkowej



Fot.2. Cmentarz w Białowej. Przy grobie powstania styczniowego

W następnym kroku uczniowie, oglądając różne fotografie, mogli poznać bliżej historię swojej małej ojczyzny i lokalnych bohaterów – żołnierzy i legionistów. Było to bardzo ciekawe doświadczenie między innymi dlatego, że wśród nazwisk walczących o naszą niepodległość pojawiały się typowe nazwiska z Piątkowej: Kiszka, Drewniak. Mamy nadzieję, iż spotkanie będzie dla słuchaczy motywacją i inspiracją do tego, by zgłębiać rodzinne historie, rozmawiać z żyjącymi jeszcze przodkami: dziadkiem, babcią, wujkiem, którzy być może pamiętają ciekawe opowieści – ustne przekazy dotyczące walk o niepodległość.

A może w którymś z piątkowskich domów znajdzie się historia warta ocalenia?

Drugą częścią naszej historycznej lekcji był spacer po błazowskim cmentarzu. Listopad to miesiąc pamięci o tych, którzy odeszli. Wzmacniamy więc przekonanie, że naszym moralnym obowiązkiem jest pamiętać nie tylko o naszych bliskich, lecz także o tych, którzy kochali nasz kraj i nie szczędzili wysiłku w walce o jego wolność. Im też należy się nasza uwaga. Dzięki nim możemy posługiwać się wartościami ponadjednostkowymi, jednoczącymi społeczeństwo: językiem, hymnem, białą-czerwoną flagą... Nieustannie przypominamy o tym naszym uczniom i rozbudzamy w nich postawy patriotyczne.

Na cmentarzu w Błazowej z zadumą zatrzymaliśmy się przy grobie powstańca styczniowego Jana Trembickiego oraz młodego legionisty Józia Bębna. Wysłuchaliśmy ciekawych historii z ich życia. Potem udaliśmy się pod grób żołnierzy Armii Krajowej. Z racji tego, że większość z uczniów nie ma na błazowskim cmentarzu grobów swoich bliskich, była to ich pierwsza wizyta w tym miejscu. Edukacyjny spacer uświadomił im, że powinni odkrywać historię małej ojczyzny, pamiętać o przeszłości swojego regionu i lokalnych bohaterów. Bo to właśnie pamięć jest ważnym ogniwem, które pozwala kształtować naszą tożsamość.

Dziękujemy pani dr Małgorzacie Kutrzebie za ciekawą lekcję historyczną.

Ewelina Szumska jest nauczycielką języka polskiego w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Piątkowej.
